

Bréfa- og málasafn 1951. 1. hluti af 2.

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Utanríkisráðherra – Utanríkismál – NATO – Atlanhafsbandalagið –
Bréf - Office of the Prime Minister, Ottawa, Kanada - Hannes Kjartansson - Colonel Kinsey - Captain
Roberts - The North Atlantic Council - Jónas Þorbergsson - Agnar Klemens Jónsson - Árelíus Nielsson -
Brynjar Magnússon - Erik Brüel - Erik Juuranto - Finnur Jónsson - Jón Stefánsson - John Baeleutive -
Pétur Eggerts - Ólafur Johnsson - Ronald W. Gorton - Sveinn Björnsson - Vilhjálmur Þór - Vilhjálmur
Finsen – Valtýr - Thor Thors – Forseti Íslands – Ríkisbókhald – Menntamálaráðuneyti –
Keflavíkurflugvöllur – Varnarmál – Varnarlið - 1951

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-12, Örk 2

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ottawa,
January 26, 1951.

Excellency,

It was most pleasant meeting you during our stay in Iceland. Although our return to Canada was thereby somewhat delayed, still, we enjoyed the opportunity afforded us of meeting you and of becoming better acquainted with your delightful country.

Our meeting was an unscheduled pleasure and I trust that we may again have the pleasure at some future date.

With kindest regards,

Yours sincerely,

His Excellency Bjarna Benediktssonar,
Minister of Foreign Affairs,
Reykjavik,
Iceland.

HANNES KJARTANSSON

50 BROAD STREET, ROOM 720

NEW YORK 4, N. Y.

TEL. WHITEHALL 4-3784

January 29, 1951

Dear Bjarni,

As advised you in my letter of December 19th, I was going to order for you the magazine "Freeman" and have it sent to you in care of the Legation. On December 21st I sent my check in the amount of \$5.00 to the National Circulating Company and asked them to enter the subscription.

I have today checked with Petur Eggerz of the Legation, but he advised me that they had not as yet received any copy of the magazine. I therefore checked with the National Circulating Company and they informed me that the subscription has been cleared and that the first issue which is published on January 29th, which is today, will be sent to the Legation, as requested. You therefore should be receiving your first copy very soon.

Hannes Kjartansson
Stjórnunarmann

HANNES KJARTANSSON

50 BROAD STREET, ROOM 720
NEW YORK 4, N. Y.

TEL. WHITEHALL 4-3784

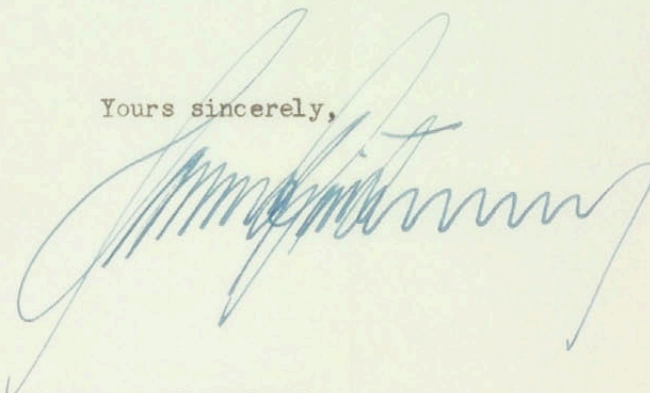
April 9th, 1951

Dear Bjarni,

I have already bought the book which you asked me to buy
and it is now being forwarded with the Government mail

With very best regards,

Yours sincerely,

A large, stylized handwritten signature in blue ink, likely belonging to Hannes Kjartansson, written over the typed name.

HIS Excellency the Foreign Minister of Iceland
Bjarni Benediktsson
Reykjavik, Iceland

Reykjavík, 5. apríl 1951.

Góði vinur:

Ég vildi biðja þig um að gera mér þann greiða, að kaupa eintak af The Burned Bramble eftir Manès Sperber, útgefið af Doubleday, og taka aðvirðið af þeim peningum, sem ég á liggjandi hjá þér. Vildi ég jafnframt biðja þig að senda bókina við fyrsta tækifæri.

Með bestu kveðjum,
þinn einlægur,

Hr. aðalræðismaður
Hannes Kjartansson,
New York

CONSULATE GENERAL OF ICELAND
50 BROAD STREET
NEW YORK 4, N. Y.

4. júní 1951

Kæri Bjarni,

Mér þykir leitt hvað dregst að senda þér bókina "The Russo-German Alliance", en nú hefur okkur verið tilkynnt frá Boston, að bókinn sé uppseld, en sé í prentun. Hafa þeir lofað að senda okkur strax eintak af bók þessari, þegar hún kemur úr prentun.

Með bestu kveðjum,

Þinn einlægur

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Sturla', written over a long horizontal line.

Hr. utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
R e y k j a v í k.

CONSULATE GENERAL OF ICELAND
50 BROAD STREET
NEW YORK 4, N. Y.

14. maí 1951.

Kæri Bjarni,

Eg hef móttekið bréf þitt þar sem þú biður mig að kaupa bókina "The Russo-German Alliance", eftir A. Rossi.

Bókina verður því miður að fá frá Boston, svo það verður ekki hægt að senda hana fyrr en með næsta pósti.

Með bestu kveðjum,
Þinn einlægur

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'James', with a long horizontal flourish extending to the right.

Hr. utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
R e y k j a v í k.

Reykjavík, 10. maí 1951.

Góði vinur:

Ég ætla að biðja þig um að gera mér þann
greiða, að kaupa bókina *The Russo-German Alliance: August
1939 - June, 1941*, eftir A. Rossi, útgefin af *The Beacon
Press*, og taka andvirðið af inneign minni hjá þér.

Með bestu kveðjum til þín og fjölskyldunnar,

þinn einlægur,

Hr. aðalráðismaður
Hannes Kjartansson
New York.

Fornafnarmál.

BYGGINGAR Á KEFLAVÍKURFLUGVELLI

Í dag klukkan 11:00 komu þeir Colonel Kinsey og Captain Roberts til fundar í sendiráðið til þess að skýra sendiherra frá því hvað skeð hefði í byggingarmálunum á Keflavíkurflugvelli.

Hafti Colonel Kinsey orðið og skýrði frá því, að skip væri nú á leiðinni til Íslands, eða ef til vill komið þangað að með "8 sets of huts to take 200-250 people each, or accommodating about 1700 people." Hann sagði að þetta væru bráðabirgða byggingar úr "sheet iron" með "plywood" gólfi. Tilsetlunin væri að byggja nú þegar á þessu fiscal ári 4 ^{varanlega} "barracks" sem hvor um sig gæti rúmað í kringum 100 manns, og mundi því þarna fást húsakostur fyrir 400 manns. En byggingar þær, sem þegar væru fyrir hendi á Keflavíkurflugvelli myndu hýsa um 1800, og væri þarna kominn húsakostur fyrir þá 3900 hermenn, sem um hefði verið samið milli ríkisstjórna Íslands og Bandaríkjanna.

Colonel Kinsey sagði að sótt hefði verið um fjárveitingu til Congress fyrir byggingu varanlegra mannvirkja á Keflavíkurflugvelli. Hinsvegar væri ekki víst hvenær slíkt myndi samþykkt. Meðan beðið væri eftir samþykki Congress skapaðist hættulegur dauðapunktur. Þessvegna væri það, að þegar tekið væri tillit til hinna viðsjárverðu tíma annarsvegar, og hinsvegar til þess tíma, sem það tekur að koma upp hinum varanlegu byggingum og til þess tíma, sem líður ónotaður á meðan beðið er eftir fjárveitingu Congress, þá þætti rétt að hefjast þegar í stað handa um að koma upp bráðabirgða byggingum.

Colonel Kinsey kvaðst helst mundi vilja hefja samtímis byggingu hinna varanlegra mannvirkja og þessara bráðabirgða

mannvirkja á flugvellingum , og mundu þá hin síðarnefndu mann-
virki verða til vara ef skyndilega þyrfti til að taka.

Sendiherra kvað gott til þess að vita að hér væri að-
eins um bráðabirgða byggingar að ræða , og að til stæði að hefja
byggingu varanlegra húsa á Keflavíkurflugvelli strax og fjárveiting
væri fengin. Sendiherra spurðist fyrir um, hver ætti að hafa með
höndum byggingafrankvæmdirnar. Colonel Kinsey sagði að einvörð-
ungu mundi notaður við byggingarnar íslenzkur mannaflí, að frá-
skildum amerískum eftirlitsmönnum. Hinsvegar mundi þykja óhyggi-
legt að frankvæmd verksins væri falin "local contractors," og mundi
því horfið að því ráði að fela amerískum "prime contractors" þeim
Metcalf & Hamilton, verkið, en heimila þeim að "sub-contract it
to local contractors." Þetta mundi heppilegt að því leyti að ís-
lenzkir "sub-contractors" en af þeim hefir fengizt góð reynsla,
gætu unnið úr því efni, sem fyrir hendi væri á Íslandi, en "prime
contractors" gætu strax útvegað þann efniskost, sem á vantaði.
Einnig væri það talið heppilegt að "prime contractors" væru ame-
rískir því að Congressional nefndir hefðu eftirlit með þeim, og
ef hagnaður þætti keyra úr hófi fram, væru allar áætlanir þeirra
endurskoðaðar.

Sendiherra kvað gott til þess að vita að notaður væri
íslenzkur mannaflí, en spurðist þó fyrir um, hvernig hagað mundi
flutningum á efninu. Sendiherra benti á, að eftir því sem hann
bezt vissi, hefðu Metcalf & Hamilton notað íslenzk skip til að
annast flutninga á efninu. Colonel Kinsey kvað ekkert þessu til
fyrirstöðu, enda þótt að efnisvörur þær, sem nú væru á leiðinni
til Íslands hefðu verið fluttar með skipi bandaríska flotans af
því svo mikið þótti liggja við.

2. ágúst, 1951

ALGJÖRT TRÚNADARMÁL.

Vegna hættuástands þess, sem nú ríkir í heiminum, er ríkisstjórn Íslands reiðubúin til að hefja samninga um, að NATO sendi strax til landsins varnarlið svipað að tölu því, sem segir í bréfi Standing Group, dags. 29. desember 1950.

Það hefur verið stefna Íslendinga að leyfa ekki her eða herstöðvar á Íslandi á friðartímum. Ástæðan fyrir því er sú, að Íslendingar hafa ekki haft eigin her eða herstöðvar og óttast að þjóðerni þeirra verði stofnað í hættu, ef erlendur her dvelur í landinu. Íslenska þjóðin er einungis um 150.000 manns og býr í hrjóstrugu landi. Það er því útilokað að hún geti borið kostnað af hernaðarfrankvæmdum. Hér er því um mjög vandasamt mál að ræða.

Enda þótt fallist sé á að semja um, að erlent lið verði sent hingað, verður ekki hjá því komizt að taka fullt tillit til ofangreindra sjónarmiða.

Áður en liðið kemur til Íslands þarf því að semja um nokkur atriði og eru þessi helzt:

1) Nauðsynlegt er að semja samtímis um þessar ráðstafanir til varnar Íslandi (skv. 118a) og samið er um Military Operating Requirements, skv. 118b.

2) Svo sem fram kom af hálfu utanríkisráðherra á fundi hans með Standing Group 19. september 1950, er forsenda slíkra samninga af hálfu Íslands sú, að þeir gildi ekki lengur en báðum aðilum kemur saman um, eða að Ísland geti einhliða sagt þeim upp með hæfilegum fresti.

3) Semja þarf um, að það verði háð samþykki íslensku ríkisstjórnarinnar frá hvaða þjóðum liðið komi og að Íslendingar eigi þess kost að ganga í liðið eða fá þar æfingu, skv. ósk íslensku stjórnarinnar. Ef Íslendingar hafa nóg æfara og ~~þess~~ hafra manna til að taka við tilteknum deildum liðsins eða því öllu eigi þeir þess kost, enda fái þeir til þess fjárhagslegan stuðning svo

sem ráðgert er í bréfi Standing Group frá 25. ágúst 1950.

4) Vegna þess hve mikill hluti þjóðarinnar er saman kominn nærri þeim stöðum, sem mesta hernaðarþýðingu hafa, mun þurfa að leita aðstoðar NATO um sérstakar öryggisráðstafanir, svo sem um byggingu loftvarnarbyrgja, skjótan brottflutning fólks, t.d. með vegalagningu því til fyrirgreiðslu o.s.frv.

5) Staðsetning liðsins á Íslandi verði háð samþykki íslensku ríkisstjórnarinnar og bendir hún þegar á, að æskilegast er að hafa sem mestan hluta þess á Keflavíkurflugvelli og þar í námd. Óheppilegt er að hafa fleiri en allra brýnasta nauðsyn er til úti um landið eða í Reykjavík.

6) Ef gera á breytingu á rekstri Keflavíkurflugvallar, svo sem að er vikið í _____ verður e.t.v. nauðsynlegt að semja um framtíðarrekstur hans, þ.e. samingurinn milli Íslands og U.S.A. frá október 1946 eigi þá ekki lengur við. Í því sambandi vakna ýmis vafaatriði, sem íhuga þarf. Strax skal á það bent, að mjög óheppilegt er, ef nú verður fækkað þeim Íslendingum, sem á vellinum vinna, eða kjör þeirra vörð.

7) Semja þarf um réttarstöðu liðsins og aðra aðstöðu þess á Íslandi. Er þá nauðsynlegt að hafa í huga reynsluna, sem fekkst á árunum 1940-1945 og það, hve Íslendingar eru fámenn þjóð, en vegna fámennis veldur jafnvel svo fáskipað lið, sem hér um ræðir, tilfínanlegri röskun á þjóðarhögum að ýmsu leyti.

Meðal þeirra atriða, sem þannig þarf að semja um, er, hvernig fari um deilur milli Íslendinga og liðsmanna og ýmisleg fjárviðskifti þeirra.

Ennfremur þarf að tryggja að framkvæmdin í þágu liðsins raski ekki fjárhagskerfi landsins og því að semja um, hvernig ákvörðun verði tekin um nauðsynleg mannvirki vegna liðsins, að engir Íslendingar verði raðnir í þess þjónustu beint eða óbeint nema með samþykki íslenskra stjórnvalda, enda hafi þeir þá að öllu sömu kjör og á Íslandi tíðkast.

Þá þarf ráðstafanir til að koma í veg fyrir svartan markað o.p.h.

8) Skýr ákvæði þarf um, hver eigi að bera kostnað þann, sem leiðir af hernaðarfrankvæmdum.

9) Íslenska ríkisstjórnin telur heppilegast, að samningum um þessi efni verði lokið hér á landi, og komi hingað hið fyrsta fulltrúi eða fulltrúar NATO í því skyni, hvort sem þeir yrðu frá fleiri þjóðum eða einni ríkisstjórn yrði falið að semja um þessi efni af hálfu NATO.

Iceland is a small country sparsely populated. This small people have through the centuries had their own culture and a strong feeling ^{of} ~~for~~ independence. For many centuries Denmark had sovereignty over the island but according to an agreement in 1918 Iceland got its independence and right to sever the remaining ties with Denmark unilaterally in 1944, if the population so decided. In conformity with that the republic was constituted in 1944.

The British occupied the country in May 1940 and in 1941 an agreement was made with U. S. A. about the military protection of the country, during the war. Until the war most people in Iceland had thought very little about the strategic importance of the country. The realities helped them to a new understanding, but of course all people thought or at least hoped, that the foreign troops, both British and Americans, would leave the country, when the war was over.

The British went away but in 1945 the Americans asked for a lease of certain bases for 99 years. This

was done against the strong advice of the ^{then} Prime minister and other responsible politicians, who were consulted. As they had fortold the request was declined ~~and~~ ^{but} later on some people have always pointed to this request and said, that there the Americans had shown their true intentions.

a limited

In 1946 a temporary agreement was made which allowed the Americans the use of the Keflavik-airfield. That agreement fell out of force when the defence agreement of 1951 was done.

*signed agreement
had been
and the
Styðja samþykki
meðvænna
þessu er
væðing
til hátt*

When Iceland signed the The North Atlantic Treaty in 1949 it was stated by the then foreign minister, that it neither had nor could have an army and its participation in the pact (showed that it wanted) similar arrangements in case of a new war as were according to the agreement of 1941 with the U. S.A. over the military protection of Iceland. This implied. that no military forces were contemplated inside the country in peacetime.

The Korea-war changed the situation so the defense-agreement with the U.S.A. was made in May

Styðja samþykki

1951. It has since been in force and the resolution of the Althing (Icelandic Parliament) of March 28th 1956 and declaration of the Government formed in July the same year that the military forces should go away has never been carried out, although the official position is that the resolution is only in abeyance.

Some maintain

1

As may be seen the position in Iceland is in some ways unique. Just when a small, formerly isolated nation, gets its full independence, which it had strived for through a century, it must suddenly take in a number of foreign troops. Even if that number is not high it is so in relation to the small population of the country.

A small nation

1

Naturally
Some incidents are bound to happen both with girls and in drunken brawls, they are inflated out of all proportion by a relatively strong communist or communist dominated party (about 20% of the votes) which has been approximately the same since before the American question arose. A flow of money comes with the Americans, chiefly from the military

My line

First for women... of halldor... vestagi... idan

U.S.A.

installations they are constructing. This has a good side but also a bad side. Inflation grows and it is sometimes difficult to get people to do work necessary for the life of the country. All this is used against the Americans. Also well intentioned people who worked for the American [^] out at their ~~ix~~ chief base, found them high-handed and did not like the inevitable feeling of the Americans that they thought not Iceland the most desirable country of all to live in.

X

The Icelanders are immensely proud of their country and culture and do not generally realise that neither is so universally known as it ought to be. At the same time this is the first generation who has to think about foreign affairs - except the former quarrel with Denmark - and to realise that international happenings have something to do with Iceland. The problems now are therefore quite new and there is no old tradition in those matters to follow.

Of course the overwhelming majority ^{abhors} the thought of the Russians overtaking the country

But some - not all left-wingers - say, Why do you talk of the Russian danger. It is far a way, but there on the spot we have the Americans, they have already forced their way into our country, and it is their influence that is the great danger.

It is also pointed out, that the Russinans and other nations behind the iron curtain are good customers of Iceland, while the Americans are indifferent and the British for a time put a ban on our fish - practically our only export.

In fact there is no wonder, that not more difficulties have arisen out of the defence-agreement of 1951. It was a forgone conclusion that the supporters of the resolution of March 28th 1956 would together get the majority of votes in the general election of June 1956. This was obvious from the structure of Icelandic politics. No party has in modern times even got a majority of the votes. And this question was only one of many at the elections. The remarkable thing is that the only party, which was against the resolution. was the one who gained chiefly in votes. It increased from 37,1% in 1953 to

42,4% in 1956. Many other reasons were involved, but it is noteworthy that the gain was most in the close neighbourhood of the chief Americans Base at Keflavik. Of course the Americans did not interfere - nor would their interference have helped anybody but their opponents - but at least the result showed, that anti-Americanism was not prevailing among those, who had most to do with them.

One of the reasons the present Government - including the communists - did not carry ~~out~~ out their declarations of fulfilling the resolution of March 28th no doubt was, that they knew that even before the happenings of Hungary it was against the wishes of the large majority of the people and feared the resulting dissatisfaction.

Nobody wants foreign troops inside his own country, but even some of those, who talk like they would get the Americans away, would not in reality stand for it, in the present situation if they had themselves to make the decision. This does

*margi þema
sagan á milli*

not at all mean, that the resolution of March 28th '56 may not be carried out at the worst moment. In the present political setup the Communists are in a ~~leg~~^{hand} position of the Government, ~~but~~ they have already got the promise that the troops shall go away, and it is impossible to say, if they will, when they so decide, be able to get that promise fulfilled or not.

But if the pro-Western parties which between them have about 75% of the votes, could again agree on a common foreign policy as they did from 1949-1956, Anti-americanism would be of very little importance in the country, as the last elections showed that it ~~is~~ has a very limited appeal to the voters.

But of course the Americans must show tact, they must educate their own men about the country they are being sent to, they must try to understand the peculiarities of the situation. This ought to be easy, because they have already to a large extent

been successful, not least because in my
experience ^{their} ~~this~~ Government, the representatives of the
most powerful of all states, have always met the
Icelanders ~~as equals~~ the smallest of all inde-
pendent nations as equals.

That is the reason, why anti-americanism
has no serious roots in Iceland.

28/11 '51 talaði: og örfri ort v. gen. Bradley, þó hann hefur verið Mc Graw o. s. og hefti: spurt Mc G. hvort og gat: hjálpat h. m. vilt. hi og hann þá betið mig segja Bradley frá erfiðleikum sínum með hús fyrri man sína.

Bradley sagði: strax þá mundi vera fjölskyldu hús sem varðat: sagði: lit U.S.A. hvað vötna vera: mibla húsnetið: braki, og sagði: sérst. um Island þar sem elbert elögna húsneti: væri og vörðta erfið. Bradley lofaði: að afhuga málið sjálfur og sagði: st. mundi komna vit á Ísl. á einhverri ferða sínum, sagði: og þá mig gott.

og sp. hús. hann hefur: sendið hús. Greenow og sagði: hann þá hefti. sp. hús. hann hefur: v. vel og s. þeim öllum líka vel: n. these mountains countries.

28/11 '51 sat og vit blit & deus: kvöldvert: og átt: nokkurt tal vit hann. Hann spurt: um flakkskipun á Íslandi, var henni þá henni og ein vissi þó um, að komna hefti: verit: stjörnu um hvit. Sagði: st. hafa dvalit 1 dag á Íslandi: stritinn og alhi verit sér góð: seft heita vatnið vella upp in jörðinni. og sagði: hann átt: að komna 1-2 daga að samvi, sem hann hefti m. v. lallegasta árstímann og gat: hann þá veitt öftr. og taldi þó af samt h. hefti: t. til þess og sp. hvort hann gat: ekki látið einh. annan komna. Tók hann þá mig og vel, sagði: st. hafa ágætun under secretary, þá um blátt og skrifaði: hja sér minni. um þetta. - og sagði: erfiðt milli landa stöðugt landleiðir og mundi þ. teknið upp átt: þess þann. og den sagt: þá Einkaþjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Þ Þarsin væri allt annað, þar væri þú v. menn
at eiga. Egar- burt M. væri ekki hálfvillur,
E. varst: þú 200, at f. þv. stj. heft: gert
mjög miklar skýsinn i samb. vit þat
vit og hugmyndir þann þú vit at
vel mætt- ^{SECRET} þú semja þar, menn. væri a.m.k.
sá, at jafvel þú M. þelli væri þar aðmi
slan kala mætt: vit.

E. þelat: enn, at skapferli þsl- og
þreta myndi skipt, og sagt: þsl. þann
meira reserved. E. sagt: þann seigja
þú sögu, at 1940 heft: E. þann
þil þann og þann. spert af þann
þann væri svo gæt þann
og þann þú vært ~~þú þöllum euga~~
þann "Now we have no more
allies (to bother about)!"

(3) to make every effort to bring the negotiations to a
successful conclusion at the earliest possible date and
make a definitive report on the Treaty to the Council
for consideration, as contemplated by the Brussels
agreement, at its next meeting.

concurrently informed of the progress of the Conference
and in turn can make available to the Conference the
views of NATO on the relationship of the European
Defense Community to the North Atlantic Treaty Organiza-
tion so that they may be appropriately reflected in the
preparation of the Treaty in accordance with the above
principles; and requests all concerned:

Eg leit upp á ákvarðun um, at h. væri eftan ortinn
 utanorð. , tök hann því vel, og sagt: st hafa haft
 fri, en mi væri miðla meira at gera en
 þegar, og kaldi upp alla þau, en hann heft:
 heft þá um daginn.

Eg sp. kv. Gh. heft: þat. E. svart: hann væri
 ortinn gamall og heimverinn „too complicated“
 f. hann, en hann heft: ein „prestige“, og
 væri mjög vissell: U.S.A. þei væri ágæt: minni
 og heft: umit l. og v. samant, en mi vit: E
 utanorð. einn utanorð og taki á kv. , sem l.
 heft: áttan ort: st veitan þgi, at o. v. u. sig þann.
 E. sp. kv. got: in þendi vit Stalin og S. E. at
 svo got: ekki: bili, tími væri ein ekki til þess

E. sagt: svo minn
 mi = frískal.
 einn sem heft.
 heft: stur og
 E. sp. kv. got: ekki
 at taka þess
 h. kv. : þann
 kv. Hann væri
 þei vissul. þeim
 at lá mig.

m. a. heft: Þ. v. ein ekki megar stórkla leika,
 þei heft: en mj. sent hit til frískal. og væri
 þat þi arlit þei at: Sætt væri mi 4 divisiun,
 E heft: kalit heft: at senda m. hit til þ. en E. heft
 þannu á at stórkla væri h. einn sem st. skildis
 og heft: þeim þá strax samf.

Eg. sp. um samk. um frískal. E. svart: þei litt
 heft: en þi at taka um þess sagt: st hafa veitit
 at taka þitt: þannu, en privat geta sagt, at áttan
 heft: hann sp. E: sennleður kv. hann ett: at taka
 þ. : h. og m. þ. gesa þat. E. s. h. heft: kalit þat
 ofseint, þetta þv. stat: f. utan og störfuta veit
 mit

E. sagt: h. vaxta v. Sætt v. þannu á, at Eg. felli
 þannu og þannu: þessu þannu. Þv. gat: heftit
 þ. : 100 á, en átt þei v. taka vit E. væri at
 þannu: vax þ. þann þv. þei átt þess v. engu megu
 þannu þessu væri getu en tvegt: sei ekki einn
 og heft: engu v. at st. þitt væri at drepa sta eða öðru
 stórkla. m. : þannu, þei, sem mi væri v. at vax
 væri stórkla skilþv. , sem a þv. heft: upp
 vi þei vax: t.

1951 (Lissabon - fundur NATO)

Fimmtudaginn 21. febrúar var boð hjá utanríkisráð-
herra Portugal fyrir 11 utanríkisráðherra Atlantshafs-
ráðsins.

Þar sagði Pearson utanríkisráðherra Canada mér,
að samleg lausn á Þýzkalandsmálum hefði a.m.k. í bili
fengizt í London - og hið sama hafði Achilles í State
Department sagt mér í samtali fyrr um daginn. Pearson
sagði aðalvandann að ákveða hve mikið Þjóðverjar skyldi
greiða til hernaðarþarfa; hinsvegar væri þeir ekki ákafir
nú að komast í Atlantshafsbandalag, þótt þeir létu svo.
Hinsvegar mundu þeir ná sambandi við það í gegnum European
Defense Community (en um það hafði Achilles sagt, að
samningar myndi verða undirskrifaðir mjög fljótt, þó að
ratificering yrði sennilega ekki fyrr en á næsta ári).
Hinsvegar sagði Bech undir borðum, að alveg væri óvíst
að Þjóðverjar vildu endurvígðast.

Kraft utanríkisráðherra Dana tók mig afsíðis
og spurði um komu mína á utanríkisráðherrafund í Kaup-
mannahöfn í marz, sem ég hafði áður sagt honum ég gæti
ekki komið á. Ítrekaði ég það og sagði ástæðuna, en
hann sagði bæði Undén og Lange geta komu og spurði, hvort
Nordal gæti ekki mætt. Kvað ég svo vera og vorum við mjög
ásattir um það. Þvínæst vék hann að norræna ráðinu og
vildi láta undirrita samþykkt um það á þessum fundi. Sagði
ég Íslendinga vera tvíhenta í því. Nú tækjum við þátt

í mörgum misjafnlega gagnlegu og væri erfitt að senda marga þingmenn og tvo ráðherra árlega svo vikum skipti burtu til ráðstefnu, sem menn hefðu ekki ýkja mikla trú á að að gagni yrði, og hefði því samþykktin, sem um þetta fékkst á þingmannafundinum verið mjög veik. Sagði ég Islendinga því ekki reiðubúna nú og spurði hvort ekki væri hægt að halda þessu opnu með Islandsá sama hátt og Finnland.

Kraft sagði samtökin hin merkilegustu og eiga að sameina alla norræna samvinnu, enda væri allir flokkar í Danmörku og Svíþjóð og flestir í Noregi eindregið með. Undir mundu taka viku. Afleitt væri ef Island væri ekki með. Finnland væri það ekki af ástæðum sem við vissum og mjög illa mundi líta út ef Island skærast einnig úr leik. Eg sagði Island vilja halda norrænum tegnslum og við hefðum opin augu fyrir þessu síðasttalda en ættum við öruggleika að etja og að viðbúið væri, að Alþýðuflokkurinn feldi þátttökuna, ef málið væri ekki betur undirbúið.

Kraft kallaði þá á Lange og settum við hann inn í málið og virtist hann hafa sýnu minni áhuga en Kraft og skildist mér hann vilja fresta málinu ef Island væri ekki tilbúið.

Síðan ættust menn á ráðstefnu og var þar nær eingöngu rætt um staðarval fyrir NATO-aðalstöðvar. Eindregnir talsmenn London voru naumast aðrir en Portugal og ég. Portugalinn hélt mjög langa ræðu á frönsku með handapati og miklum tilburðum. Eg sagði að auk þess sem Islendingum þætti sjálfum betra að hafa þetta í London teldum við Atlantic Community verða sterkara með aðalstöðvar í Bret-

landi en Frakklandi af auðsæum ástæðum o.s.frv.

Gagnrök færðu helzt Stikker, Lange og Pearson, auk Bech og de Gasperi.

Peir töldu nauðsynlegt, að aðalbækistöðvar NATO, European Defense Community og O.E.E.C. væri allar á einum stað, bæði af hagkvæmni og öðrum ástæðum. Lange lagði sérstaka áherslu á, að ekki væri hægt að hafa tvær sterkar nefndir skipaðar samskonar mönnum á sitthvorum stað. Aðalaðstoð U.S.A. mundi nú veitt í gegnum NATO og allir háðir henni um ófyrirsjáanlegan tíma. Reynslan sýndi að á staðnum yrði að hafa harðvítuga menn til að halda fram hlut hvers lands, annars yrði menn afskiptir. Ef O.E.E.C. yrði kyrr í Paris en hitt í London yrði þetta óviðráðanlegt.

Stikker sagði Evrópu fjárhagslega illa stæða og ómögulegt að standa undir endurvígðunnaði nema með frjálsum markaði. Englendingar hefðu nú sett á hömlur og Frakkar einnig. Þessu yrði að breyta aftur. O.E.E.C. og E.P.U. ætti að hjálpa til þess. Ef þær yrði veiktar með því að flytja aðalfjárveitingastofnunina til London mundi allt verða ómögulegt. Bretar töluðu um Atlantic Community og vildi hvorki taka þátt í varnarbandalagi Evrópu né fjárhagslegri samvinnu, en þegar þeir væru spurðir, hvort þeir vildu þá láta Atlantic Community hafa fjárhagslega samvinnu eyddu þeir því. European Defense Committee og NATO yrðu að vera á sama stað (það fullyrti Pearson og), og þar sem Bretar ekki vildu taka þátt í því fyrra gæti hið síðara heldur ekki verið í London. Þessir ásamt Bech og Gasperi fullyrtu, að á meginlandinu mundi það vekja hinn mesta ugg, ef allar þessar stofnanir yrðu teknar þaðan.

Eg stakk upp á, að Bretum yrði sagt, að fylgi við London mundi minna, en þeir hefðu haldið (því að fyrr um daginn hafði Pearson-Dixon sagt, að sennilega yrði London ofn á). Pearson tók að sér að skýra Bretum málið, en sagði þá mun ákafari í því en menn skyldu halda.

Anders

Hst. e. Alva legra en va 1951.

En ráttgengt at

helja framkv. á mi?.

Gleiat er um Hjartvíkuvöfn?
þarf ekki að leita til
NATO?

Þessabíttu voru fyrri
beudi.

„fresta u. „
nóbbera mínumt.“

1949
vannastöfva

glv. á nefnd
at vera skipuð?
Samráð og sam-
starf u. við
Atlantshafsráðið.

fr
Samkvæmlega allra
ríkisráðgjafanna?

Egyptaland

Salurinn í Austurbæjarbið var þjettskipaður fólki er Jónas Jónsson hóf mál sitt stundvíslega klukkan 9. Einstaka sæti var autt í miðjum sal og nokkur sæti í stákum. En auðu satin í salnum fylltust brátt af fólki, sem kom og seint. Mán láta nærri að um 700 manns hafi verið á samkomunni.

JJ kom víða við í ræðu sinni. Var erfitt að fylgjast með máli hans vegna þess að hann hljóp úr einu efni í annað og lauk ekki nærri altaf við setningarnar. En aðal innihald ræðurnar var í stuttu máli þetta.

Ísland er varnarlaust land og ekkert hefir verið gert til þess að sjá þjóðinni fyrir vörnum. Þriðja heimstyrjöldin er raunverulega byrjuð með innrás kommúnista í Koreu. Það er aðeins tímsspursmál hvenær ráðist verður á Ísland. Lenin gat þess í ritum sínum, að Ísland myndi verða þýðingarmikill í stökunum milli Rússa og Bandaríkjamanna. Churchill gætur einnig um hernaðarlega þýðingu Íslands í þriðja bindi styrjaldarendurminninga sinna. Það er því enginn vafi á, að Ísland er hernaðarlega miðilvægt og verður ekki látið í friði. Rússar gætu sett hjer á land líð -40. 000 ~~XXXXXXXX~~ menn á svipstundu. Hlægilegt er að ~~XXXXX~~ halda því fram, einsog sagt er að þeim Bjarna Benediktssyni, Eysteini Jónssyni og Emil Jónssyni hafi verið sagt fyrir vestan, að ekki þyrfit að hafa neinn her á Íslandi, þar sem Bandaríkjamenn myndu vita það með nokkrum fyrirvara hvenær heimsstyrjöld bryt út og væri þá tími til að senda varnarsveitir til Íslands. Þetta leyfði Bandaríkjaáður sjer að segja aðeins nokkrum árum eftir að Japanarrjeðust á Pearl Harbor fyrirvarlaust og á þess að leyniþjónusta Bandaríkjamanna hefði hugmynd um hvað í vændum var. Innrás kommúnista í Koreu virtist einnig hafa komið Bandaríkjamönnum sémilega á óvart Hlutleysisstefnan væri úrelt og nefndi ræðumaður 10 menn, sem hefðu sannað þetta:

~~XXXX~~Munch utanríkisráðherra Danæ og aðrir frjállyndir Danir hefðu fyrir strið hallast að þeirri skoðun, að tilgangslaust væri fyrir Dani, að hafa her þeir gætu aldrei verið land sitt, ef til ófriðar kæmi. Þetta hefði verið stefna Munchs. Nú nöguðu Danir sig í handabökin fyrir það eitt, að hafa ekki varist með sínum fá menna her. Það hefði getað breytt gangi styrjaldarinnar, ef Danir hefðu varist innrás þjóðverja. Nú Stefna Munchs er nú fordæmd og Danir búast til að verja land sitt þótt þeir viti, að þeir geta ekki til lengdar varist Rússum, sem eru á næsta leiti gráir fyrir járnum. En það er stefna Rsmússens og allra ábyrggra Dana, raunar allra nenu

Kommunista.

Sömu sögu væri að egja frá Bretlandi, þarsem Stanley Baldwin stjórnaði fyrir stríð. Hann lét svo unsmælt eftir kosningarnar og sigur sinn 1935, að ekki hefði komið til mála, að vinna þessar kosningar, ef flokkurinn hefði haft hervæðingu á stefnuskrá sinni. - En svo tók Churchill við. Hann hefir aðra skoðun á hlutunum, sú skoðun er nú að verða ofan á í ~~Engalndiz~~ Bretlandi.

Í Noregi var það Koth og hans líkar, sem gengust fyrir því, að Norðmenn voru óviðbúnir. Lange er annar skoðunar og svo er norska þjóðin, af því að hún veit á hverju hún á von, ef hún ver sig ekki.

Stalin og Brynjólfur Bjarnason eru samflokksmenn. Brynjólfur er undirjarl Stalins hjer á landi. En ~~því~~ ólíkt hafast þeir að? Stalin telur nauðsynlegt að hervæða svo þjóð sína, að konur í Rússlandi verða að vinna að uppskipun og aðra erfið isvinnu, sem í öðrum löndum er aðeins talin hæfa körlum. Ástæðan er sú, að karlmenn eru í hernum. - En Brynjólfur? Hann heldur því fram, að Íslendingar mggi ekki vera viðbúnir að vrja sig ef á þá er ráðist.

Hermann og Ólafur Thors:

Hermann gat ekki tekið afstöðu þegar Ísland gerðist aðili að Atlantshafs bandalaginu. Sennileg var hann á móti því. Nú er að vísu komið annað hljóð í strokkinn hjá honum, eftir að hann kom heim fra Strassbourg, en ekki að vita hve langt það dug er.

Þegar Ólafur Thors kom heim frá allsherjar þingi Sameinuðu þjóðanna í Paris sagði hann í utvarpið. Íslandi dugar ekki nema hinar fullkonnust vígvjalar til að verða landið. Þetta má reikna með að sje skoðun Ólafs Thors.

Nýlega var haldinn fundur úti á landi. Flokksfundur, sem ekki skiftir máli hvaða flokkur hjelt. Það mintist einn ræðumaður á landv arnarmalið og fjekk góðar undirtektir. Á eftir hittust helstu bændur í sveitinni og skrifuðu ákorun til þingmanns síns og ráðherja um, að hafast eitthvað að í landvarnamálinu. ~~Því~~ Þjóðin er að vakna og skilur hvað er á seyði, þótt valdhafarnir sjeu tregir og hræddir. Farið og talið við þá og segið þeim ykkar meiningu. Latið þetta berast, sem við höfum verið að tala um í kvöld.

P.t. Paris, 23. nov. '51

Gætt vinur,

velkominn til Róm,

þess þessum frægtis og nýrrar
viðleitni.

Sendi þér hermed:

1) frásögn af fundi uttanríkis-
ráðherra smáþjóttanna innan Nato.
Eg var boðinn með „i mangel of andet
bedre“. Annar slíkur fundur verður
kallastur saman í Róm.

2) Fyrstu skýrslu skóla Kristjánis
frá U. N. Skýrslan var aðeins til
General debate. Það gæti verið heppi-
legt fyrir þig að lesa hana, veque
viðtala þinna við kollegana.

3) Tillögur U. S. A, U. K. og
Frakklands um afropnun. Akheson
+ Selwyn Lloyd hafa haldið stór-
merkar ræður. Þeir hafa rétt úr
höndina. Vishnijskij hefur einnig
þagget, en talar á laugardags-

3

morgun. Þá fyrst ventu seð hvort
kommar slá á hina útrétta
hönd. Rússum hefi aldrei
bóðit annað eins þekiferi til
setta. Vera má að þeir noti það að-
eins til ávása og þá sérstaklega
á Atlantshafsbandalagid.

4) Ræðu Óle Bryn Kraft
í General debate. Honum þótti,
vænt um að þú lesir hana. Ræðan
er góð. Óle er mjög elskulegur
í okkar garð og kona hans hefi
látið orð falla við mig um að
við eigum handritin og eigum að
fjá þau. Fró Bergþrúp er líka
þærstjór, en segi að hugsað
geti að við fáum þær, í áföngum.

5) Ódrögla skýrsla frá
fundum politísku nefndarinnar.
Þegar ég var kosinn rannsóknar.
Munnalín voru mjög vinsamlegar. Mís-
þaukst ekki ég geta reitad endur.
Kosningu, þú að þetta er mikill

3,

heiddar fyrir Island. Það er
einsdemi innan U.N. að menn
sé endurkosnir til starfa á
þinginu. Þetta bindur mig að
vissu mjög mikið, en það verður að
hafa það.

Kristján tekur starfinu
með miklum áhuga og dugnaði.
Það kemur enginn að fömum
kötunum hjá honum.

Kemurta ekki vit
hér í París á heimleið. Veri mjög
ánægulegt að sjá þig og þarflegt
að hafa fal af þér.

Bestu kvætur,
þinn einlegur

Thor

Cunard Line
R.M.S. "Caronia"

2. nov. '51

Góð vinnur,
á morgun komum við
Agústa til París. Ferðin hefur verið
mjög ánægjuleg með þessu ágæta
skipi - mikil hreidd, lestur og ró. -
Ég reyndi að ganga frá flestum
málum áður en ég fór frá Washington
og skrifaði þér um að þad og sendi þér
afrit af brögum til Eysternis á taf lánunum
bæði til landbúnaðar og iðundæverksmíðju.
Síðanefule þánið tekur langan tíma,
þú veit ertum að byrja frá upphafi að

ráða um það. Það verður ekki veitt fyrir
en við erum búinir að tryggja nægilegt
framlag frá ECA, en eunpa vantar procure-
ment authorization (P.A.) fyrir \$1.100.000
sem lofað var og auk þess þáttum við
að ^{m. k.} \$500.000 til viðbóta, eða alls
\$1.600.000 til ábudsverksmiðju. Hófum
nú aðeins \$750.000, en getum fengið
flutt yfir um \$1.500.000 af Evrópu-
framlagi, sbr. bréf mín til Eysteins og
B.D. - En þegar ég kemur aftur til
Washington vil ég endilega reyna
að ná í eina milljón dollara ~~extre~~
og hefji ákallun undirbúin jarðvegin,
en nú veltur á, að um það sé þagað,
að svo stöddu, a. m. k., við ECA missión
í Rík.

Cunard Line
R.M.S. "Caronia"

Astæðan til þess að ég skrifte þér nú, er
að ég vildi segja þér að Lawson
hringdi til mín, snemma mánudagsmorgun
22. Okt. og vildi koma að tala við mig.
Lét ég hann koma strax og hann var hjá
mér í Kl. tíma. Sagðist vera mjög áhugasamur
á Íslandi. Þetta var, most important
post, sem hann hefur haft um afina. Er
það orð að sönnu. Eg lét þá orð falla
um það að ég vissi til að hann væri vel
látinn heima. Líkari honum það vel og
sagðist stálfr háfa fundid að svo væri.
Hann spurdi þá hvornig við myndu tala
þú að U.S. útnefnd. Ambassador á Ísland

Eg sagði, eftir umhugsun, að við myndum aldrei að fylla bragð. biðja um það. 'Óskini ynti. að koma frá þeim. En ef svo væri gjört. ég væð fyrir að á það ynti. lítið sem heitir Ísland til handa. Lawson sagði. að sér væri þetta mikið áhugsemi og vild. hann komu þessu fram. þó vild. hann einnig athuga hvað Luxemburg gjört; þrið við og Lux. værum einu NATO ríkis sem ekki hefðum Ambassadors í Washington. Lawson er nú í frii fram í Janúar, en hann hefi rist þegar tekis málið upp við State Dept. Þetta er sama og ég sagði. þrið að Butrick hafi verið með og biðið um fúsi til framans og dvalar

Cunard Line
R.M.S. "Caronia"

á Íslandi: það er ágætt. Eins og ég hef sagt þér álit ég þetta Ísland til góðs, af þrið ad við fáum betri U.S. diplomata til ad fara til Íslands. Ég álit þri eindregit ad við eigum ad taka þessu. það kosta Ísland ekki eyris meira ad hafa Ambassador i Washington, en minister. Ég er nú oftast kallaður Ambassador, sem i rauninni þykir adeins Chief of Mission. Það eru vist (þefi ekki listam) um 78 Missions i Wash., þar af adeins um 12 ministers, 4 til 6 Ambassadors.

Eg vona að þú seist mér sammála. Eg
sagði Lawson að þú og ég hefðum
rætt þetta og að ég byggist ekki við
að þú yrðri mótfullinn. Sagði honum
að Tala við þig þegar heimkennur.
Best er að halda þessu allveg leyndu
og gjöra síðu í hveli. Það mundi
eyðleggja málið fyrir U.S.A. ef fjeltist
og aðri gætu orðið á undan, þú að málið
er hugsad frá U.S.A. sem heituvottur
Íslandi til handa. Ekki þyrfti afleið-
ingni að vera að við hefðum Ambassadors
Annars Stads, þú að hvergi í heiminum
er Ambassador reglu eins almenn og í Wash.
Annars æth. U.N. að gjöra það að alheims-
reglu að Chief of Mission hetu Ambassado.
á Íslenstíu þyrfti heitid ekkert að breytast.
Sendi þessu so ágæt und. - Kemur þú við í Paris
á leit til Róm? Bestu kvæðar oski.
þín samtals þú

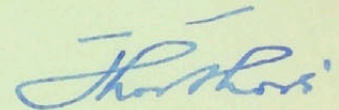
LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

14. ágúst, 1951

I framhaldi af bréfi mínu frá 3. p.m. út af byggingunum á Kefalvíkur flugvelli, vil eg skýra þér frá því, að í gær átti eg tal við Colonel Kinsey og sagði hann þá, að fjárveitingin til bygginganna væri komin og væri nægileg til framkvæmda á áætlunum þeirra. Hann kvaðst enn eiga í samningum við verkfræðinga hersins um byggingarnar, og legði áherzlu á að varanlegu byggingarnar yrðu reistar samtímis sem bráðabirgða bröggunum yrði komið upp. Hann lofaði að láta mig fylgjast með aðgerðum þeirra í þessu máli.

Með bestu kveðjum.

Þinn einlægur,

Hr. utanríkisráðherra

Bjarni Benediktsson,

Reykjavík.

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

26. júní, 1951.

Góði vinur:

Þakka bréf þín frá 31. maí, 9. og 21. þ.m.

Eg var auðvitað mjög ánægður með að samningar tókust í Brasilíu, og þótt erfiðleikar hafi orðið á framkvæmdinni, þá er slíkt aðeins eðlilegt þar í landi, því að seinagangurinn er næsta ótrúlegur. Eg vona að ekki þurfi opinberlega að koma fram í hvaða farveg umboðsmaður SIF hafði stefnt málinu, heldur megi hafa um það æskilega leynd vegna mannsins.

Út af ASDIC-tækinu, sem þú leggur mikla áherzlu á vill svo til, að eg hefi verið að berjast við það mál frá því í apríl, eins og eg lýsi í bréfi til ráðuneytisins, sem fer með þessum sama pósti. Því miður er útilokað að fá slík tæki hér af þeirri einföldu ástæðu, að þau eru ekki til og Bandaríkjamenn hafa enn ekki náð að framleiða þau. Virðast Norðmenn vera lengst á veg komnir í þessum efnum. Vegna áhuga þíns fyrir þessu máli, þá veit eg að þú munt lesa umrætt bréf mitt.

Varðandi son Geirs vegamálastjóra, þá skal mér vera ánægja að því að leitast við að greiða götu hans, en eg gjöri ráð fyrir því að mjög erfitt verði að finna atvinnu fyrir hann um margra mánaða skeið, enda hefir hann ekki atvinnuréttindi hér. En við sjáum nú til.

Hr. utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Svo leiðinlega vildi til að Hallgrími syni Lúðvígs Guðmundssonar hafði verið heitið forgangsrétti að námsskeiði S. Þ., og var svo skilmerkilega fram tekið af sendiráðinu, en samt sem áður var Gunnar Zoëga tekinn fram yfir hann, og var ástæðan sögð sú, að hann væri hagfræðingur.

Það kemur nú að því að ákveða verður hvort útnefna á mig sem sendiherra í Brasilíu. Mér er illa við að taka að mér störf, sem eg aðeins get gegnt á yfirborðinu, en eftir því sem mér skildist á þeim í utanríkisráðuneytinu í Rio um daginn, þá væri þeim kærkomið að Ísland hefði sendiherra í Rio, enda þótt hann væri búsettur í Washington. Því aðeins vil eg ljá máls á þessu að það getur haft þýðingu vegna saltfiskverzlunarinnar, og þurfum við nú, eins og þér er kunnugt, mjög á þessum markaði að halda. Við nánari athugun tel eg að fresta megj þessu máli fram yfir áramót, er að því kemur að við þurfum að gjöra nýjan samning til að geta selt meira fiskmagn. Þó er það aðgætandi að Kristján Einarsson sagði að engin viðskipti væru möguleg í Argentínu nema að við hefðum þar diplomatískt samband. Eg gjörj þó ráð fyrir að við getum lifað án Argentínu markaðarins næstu mánuðina, og það verði því hægt að sameina það að útnefna sendiherra í Rio og Buenos Aires einhvern tíma á öndverðu næsta ári. Læt því þetta nægja í bili.

Eg vil nota tækifærið til þess að þakka þér og þinni ágætu konu fyrir mikla vináttu og gestrisni auðsýnda Agústu á meðan hún dvaldi heima.

Með bestu kveðjum og öllum
gæðum óskum,
þinn einlegur

Þor Thors'

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

21. febrúar, 1951

Hr. utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Gæðvinur,

Það var mjög ánægjulegt að loksins tókst að fá ECA til að koma með viðunandi tillögur, og vona eg nú að það mál sé komið í lag. Ennfremur horfir sémilega hjá International Fund með afgreiðslu málaleitunar okkar á föstudaginn kemur. Eg sagði Ólafi frá því í morgun í símann, að fulltrúi Bandaríkjanna hefir lofað því að vera okkur hliðhollur, og mun það ráða úrslitum. Eg óttast aðeins að einhverjar vífilengjur geti valdið því, að dráttur verði í málinu, en við skulum vona það bezta.

Aðalatriði þessa bréfs var að senda þér þýðingu á ræðu minni, sem mér skildist á Ólafi í dag, að þið vilduð láta birta, og líkar mér það vel. Vegna annríkis míns og skrifstofunnar síðustu daga, hefi eg ekki komið því í verk að vélrita þýðinguna, en sendi hér með þýðingu, sem Daði Hjörvar hefir gert vegna útvarpsins, og hefi eg breytt henni all verulega. Breytingarnar eru, að eg hygg, greinilegar og væri því æskilegt að láta Hans Andersen sjá um frágang ræðunnar til prentunar. Eg hefi þegar sent þér þýðingu mína á síðasta hlutanum, og óska eg að hún verði færð inn í. Fleira ekki að sinni.

*Blessaður
þinn eil. Thor*

Reykjavík, 17. desember 1951.

Góði vinur:

Eg þakka þér kærlega fyrir síðast og vona að þér og konu þinni líði vel.

Eg staðfesti samtali mitt við þig um að ekkert sé því til fyrirstöðu, að þú takir sæti í rannsóknarnefnd um kosningamöguleika í Þýskalandi, svo fremi að það þurfi ekki að hefja för þína vestur um haf að UN fundinum loknum, því að vitanlega eru verulegir annmarkar samfara svo langri fjarveru sem leiða af fundarhöldunum í París og þessvegna ekki hægt að framlengja slíka dvöl nema ríkir íslenskir hagsmunir bjóði, sem ekki er í þessu tilfalli.

Eg vona að nokkur árangur hafi orðið af samtali því við Mr. Woodbridge þó að hætta sé á að svo sé ekki úr því að við höfum enn ekkert af því heyrt. Það kemur í ljós á sínum tíma.

Astaðan til þess að ég skrifa þér nú er sú, að ég fékk nokkurn bakþanga af tali Bandaríkjamanna um að ríkin skiptust á ambassadurum. Eins og ég hefi áður sagt er erfitt að neita þessu ef farið er fram á það. En hér koma að sjálfsögðu ýmis atriði til greina eins og það, hvað önnur ríki mundu gera um sendiherra sína hér og þá einnig, hvaða áhrif þetta hefðu á Doyen Diplomatique Corps. Ef niðurstaðan yrði t.d. sú, að Bandaríkjamenn einir gerðu þessa ráðstöfun og ættu síðan ætíð að hafa hér doyen, þá efast ég mjög um hversu heppilegt það væri. Eins þarf að athuga hvaða áhrif þetta mundi hafa á stöðu núverandi doyen, sem er Anderssen-Rysst og mjög óheppilegt væri ef settur yrði til hliðar.

Er það ljóst þegar af þessu, að hér þarf að athuga ýmis atriði og má ekki hrapa að neinu. Nú veit ég ekki gjörlla hvernig þetta stendur í huga Bandaríkjamanna; þeir hafa ekkert leitað til mín um þetta eða þreifað fyrir sér hér um málið. Það sem farið hefir milli þeirra manna og þín fyrir vestan skilst mér vera algjörlega óformlegt. Engu að síður kemur mér til hugar, hvort þú ættir ekki að láta þann er síðast talaði við

Herra sendiherra
Thor Thors,
p.t. París.

þig vita, að athuga þyrfti ýmsar afleiðingar þessara ráðstafa-
ana áður en við getum tekið afstöðu til þeirra, þannig að hann
eða þeir verði ekki fyrir vonbrigðum ef og þegar við látum
uppi, að við séum ekki þegar í stað reiðubúnir til að taka
afstöðu til málsins, en mér virðist auðsætt að slíkt hljóti
viðhorf okkar að verða þangað til þetta er skoðað ofan í
kjöl.

Langbezt væri fyrir okkur, að núverandi greining
milli ambassadur og ministers félli alveg niður hjá öllum
ríkjum og er raunar vafasamt hver hefir hag af að halda
í þá greiningu úr því sem komið er. Okkur væri lang hag-
kvæmast að málið yrði tekið upp til lausnar á þeim grund-
velli. Hvað sem um það er, er greinilegt að málið er ekki
einfalt og þarf því umhugsunar og taldi ég rétt að benda
þér á það nú þegar.

Eg óska þér alls hins besta, gleðilegra jóla og nýs
árs.

Með bestu kveðjum,

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

16. mai '51

Góð. vinur,

sendi hérmed íklippu úr N. Y. Times ígar. Það er eftirtekta-
vest ad Henry Wallace, en um hann
hefir verið dandaförum lengi, skul. kvetta
Ses hljóðs útaf Íslandi og segja:

"No nation is more richly deserving
of respect than Iceland". Stark orðstíra
Hann var mikill spámaður hjá þjóðviljan-
um, þegar Keþlaríkun samningur var á
döfinni. Athugandi til brestinga.

Emnfremur sendi ég till. sem
kemur til umræðu hjá politísku nefnd.
inni í þýðamálit. Þáfur sagði mér

ad þú værir á þessari línu. Það er best
við að allt sé þú þú fylgi.-

Emfremur sendi ég grein, frá ídag,
um næsta árs framlegð ECA. Hef
talað við ECA ídag og þú telja
að okkur hlutur vundi. Svipaður
og í fyrra. EKKI vundi þó ákveðið
fyrir en: Júlí; að Congress hefði sam-
þykkt fráveitingu.

Var að komu í
lunch með Butrick. Hann bauð.
Eriðit var víst að segja mér að hann
langaði eftir til Íslands; ef hann gæti
ortit ambassadórs þar. En Lawson situr
fastur, nú eftir varnasamningum.

Bestu kveðjur
Thor

Thor
v. y.

Reykjavík, 4. október 1951.

Góði vinur,

Ég þakka þér mjög vel fyrir síðast og samvistir okkar á dögnum. Öll greiðasemi þín og ykkar hjónanna í okkar garð mun lengi verða okkur minnisstæð.

Héðan er fátt að fréttu, allt hjakker í sama farinu. Í dag er von á Eysteini Jónssyni og Benjámín Eiríkssyni heim og fást þá nánari fregnir af, hvernig þeirra mál hafa gengið fyrir vestan, en óneitanlega urðu menn fyrir nokkrum vonbrigðum af þeim fregnum, er áður voru komnar.

Rétt er að geta þess, að þær bollaleggingar, sem Mr. Lawson var með við mig áður en ég fór vestur um, að við lánuðum ef til vill Bandaríkjunum fé, beint eða óbeint, til að byggja aðalstöðvar fyrir hershöfðingjann, eru nú alveg úr sögunni samkvæmt því, sem þeir báðir hafa sagt, Lawson og hershöfðinginn. Sögðu þeir að eftir undirtektir mínar hefðu þeir talið rétt að eyða málinu.

Þá vildi ég minnst á það, að Isak Jónsson, kennari, hefir talað við mig um að hann ráðgeri námsferð vestur um haf í vetur. Hann er nú í sambandi við Mr. Olsson, menningarfulltrúa Bandaríkjanna hér, um hugsanlega styrkveitingu til fararinnar og mun þó ekki blása byrlega um það, vegna þess hve seint ósk Isaks kemur fram. Ég spurði Mr. Olsson um, hvort hugsanlegt væri að þó að Isak færi vestur þá geti hann fengið styrk á næsta ári, þ.e.a.s. að hann fengi einhverja endurgreiðslu upp í þann kostnað, er hann sjálfur innti af hendri. Mr. Olsson lofaði að athuga þetta en ekki gaf hann mikið út á það. Isak segir að sér sé hinsvegar nauðsynlegt að fara nú vegna þess að hann hafi fengið ársfrí og geti ekki frestað ferðinni, enda orðinn svo gamall, að hann megi engan tíma missa.

Ég vildi málust til þess, að ef þú getir orðið honum að einhverju liði, þá greiddir þú götu hans, því að eins og þú munnt þekkja af eigin raun, hefir Isak unnið

Herra sendiherra Thor Thors,

Washington.

njög gott starf fyrir æskulýð bæjarins, einkanlega með smábarnakennslu sinni og foryztu í Sumargjöfinni. Sennilega skrifar Ísak þér sjálfur, annaðhvort nú eða síðar, en ég vildi aðeins nota tækifærið og leggja gott orð inn með honum.

Með beztu kveðjum,

Reykjavík, 12. apríl 1951.

Góði vinur,

Ég þakka þér fyrir bréf þín og þykir leitt að ég hef ekki haft tíma til að skrifa þér svo sem skyldi, en hef þó beðið Hans Andersen jafnóðum að senda þér línu um það, er mestu máli hefur skipt. Ástæðan til þess að ég skrifa nú er sú, að við komumst ekki hjá að biðja þig um að skreppa til Brasilíu til að rannsaka þar aðstæður og íhuga, hvort ástæða sé til að semja við Brasilíumenn, og þá að annast um aðalatriði samninga, ef til kemur. Von okkar er sú, að ferð þín þurfi ekki að taka langan tíma, vegna þess, að þú getir undirbúið málið áður og þurfir ekki að bíða eftir viðtölum lengi við valdamenn suður þar. En eins og málin horfa, er það samhuga álit okkar, að ekki verði hjá því komist að góður maður verði sendur í þessu skyni, og var þá ekki á öðrum betri vól en þér. Ég veit að vísu, að þér er ekki áhugamál að fara þessa ferð en skilst, að þú mundir fánlegur til þess, ef við teldum þess þörf, og að athuguðu máli er það ótvírætt álit okkar.

Viðtölunum við Lawson miðar nokkuð áfram. Málin eru nú til athugunar hjá ráðamönnum hér. Það sem einna verst /sýnist ganga

Herra sendiherra
Thor Thors,
Washington.

sýnist ganga með í bili er, að ætíð koma upp hugmyndir hjá vinum vorum um fjárútgjöld af okkar hálfu, sem eru utan við allar fyrri ráðagerðir og okkar getu. Treysti ég því, að þú verðir hjálplegur við að kveða þann draug niður.

Ósköp seint gengur að fá endalok á okkar mál hjá ECA í Washington. Nú stendur ekki lengur á Mendenhall, að því er okkur skilst, en hraðinn eykst lítið við það. Öll gerir sú frammistaða meiri bölvun en mennirnir gera sér sjálfir grein fyrir.

Læt þetta duga í bili. Vona að þér og þínu fólki líði vel.

Með bestu kveðjum.

Þinn einlagur,

Vættu afhende B. Ben.

Db. sr. 7. D. 1.
22. október, 1951.

Nr. 236.
ECA framlög.

Þar sem eg nú er á förum til Parísar og verð fjar-
verandi að líkindum til janúarloka 1952, teldi eg æskilegt að
leitast við að fá vitneskju um það, hvernig viðskiptum okkar við
ECA yrði hagað á næstunni, og raunar á öllu fjárhagsárinu 1951/1952.
Eg skýrði Mr. Woodbridge, forstjóra Brezku-og Norðurlandadeildar
ECA frá þessu, og bauðst hann til að koma í sendiráðið og ræða
við mig um málið.

Mr. Woodbridge var að fara af fundi mínum, og vil eg
því þegar í stað skýra ráðuneytinu frá viðræðum okkar.

Eins og sendiráðið símaði ráðuneytinu með símskeyti
nr. 38, hinn 27. júní, s.l., gjörði ECA ráð fyrir, að Ísland
hlyti alls á fjárhagsárinu 8 milljónir dollara, þar af helminginn
í Evrópu. Þá gjörði ECA sér vonir um að fá samtals eina billjón
og 650 milljónir dollara til allra þjóða. Nú hefir Congress
endanlega skorið framlagið niður í eina billjón og 012 milljónir,
og var það eitt af síðustu verkum Congressins, er hann lauk störf-
um laugardaginn 20. þ.m. Í ljósi þessa sagði Mr. Woodbridge að
naðsýnlegt yrði að skera niður ætluð framlög til allra landa,
og ráðgjörir nú ECA, að Ísland hljóti 2 milljónir dollara hérna,
en 4 milljónir í Evrópu, eða samtals 6 milljónir dollara í stað
8 milljóna. Eg sagði auðvitað Mr. Woodbridge að þetta myndi
valda vonbrigðum, en Mr. Woodbridge kvaðst hafa upplýsingar um
það frá þeirra Mission í Reykjavík, að við mundum ef til vill
ekki þurfa nema 2½ milljón í Evrópu, og væri þá unnt að færa töl-
urnar þannig til, að við tækjum aðeins 2,5 milljón í Evrópu, og

Viðskiptamálaráðuneytið,
Reykjavík.

fengjum þá 3,5 milljónir hérna. Eg vil benda á þetta þegar í stað, svo ríkisstjórnin geti gjört ráðstafanir sínar á svipuðum grundvelli. Mr. Woodbridge bjóst við, að fyrir miðjan nóvember mundum við fá nýtt framlag, og það eg hann að hafa það sem ríflegast.

Málið stendur því þannig, að okkur er unnt að reikna með alle 6 milljónum dollara. Þá spurði eg Mr. Woodbridge hvort eg mætti ekki koma og tala við þá í lok janúar eða byrjun febrúar til að leitast við að fá framlagið hækkað, og tók hann því vingjarnlega og sagði orðrétt: "The door will not be locked. We will always find some means of taking care of Iceland's requirements." Ef það sýnir sig í janúarlok, að við höfum þörf fyrir aukið framlag í dollurum, tel eg leiðina opna til að leita þess, t.d. eins og eina milljón dollara til viðbótar, ef ríkisstjórnin skyldi óska þess. Að svo stöddu er best að bíða átekta og hreyfa ekki málinu fyrr en þörfin kallar.

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

3. águst, 1951.

Eg sendi þér hér með, sem trúnaðarmál, frásögn um fund, er eg átti í gær við Colonel Kinsey varðandi byggingar á Keflavíkurflugvelli. Samtalið fór fram samkvæmt ósk minni, en eins og sézt af skýrslu skipulagsstjóra Harðar Bjarnasonar, hefir Colonel Kinsey yfirumsjón með þessum framkvæmdum.

Skýrslan er skrifuð af Pétri Eggerz strax að fundinum loknum, og vil eg bæta því við, að Colonel Kinsey lýsti því ákveðið yfir, að það væri ósk herstjórnarinnar að allar byggingarnar yrðu síðar gerðar úr varanlegu efni, og að íslenskir byggingamenn og verkamenn yrðu látnir vinna að þeim. Hinum varanlegu byggingum verður komið upp jafnskjótt og fé hefir verið veitt til þess af Congress, og mun eg fylgjast með því hér í Washington.

Eg vil skýra þér frá því, að eg var nýlega í kvöldboði hjá General Hoyt Vandenberg, Chief of Staff of the Air Force, og var þar einnig staddur T. Finletter, Secretary of Air. Gafst mér tækifæri til að ræða við þá báða um þessi málefni, og hétu þeir stuðningi sínum við skjóta afgreiðslu málsins, og var ákveðið að eg skyldi síðar ræða við þá, er eg teldi nauðsyn til þess.

Enda þótt hér sé um trúnaðarmál að ræða, vil eg mælast til þess að þú sendir Herði Bjarnasyni þessa skýrslu.

Með beztu kveðjum.

Þinn einlægur,

Hr. utanríkisráðherra

Bjarni Benediktsson,

Reykjavík.

3. águst, 1951.

Eg sendi þér hér með, sem trúnaðarmál, frásögn um fund, er eg átti í gær við Colonel Kinsey varðandi byggingar á Keflavíkurflugvelli. Samtalið fór fram samkvæmt ósk minni, en eins og sést af skýrslu skipulagsstjóra Harðar Bjarnasonar, hefir Colonel Kinsey yfirumsjón með þessum framkvæmdum.

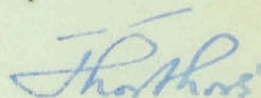
Skýrslan er skrifuð af Péttri Eggerz strax að fundinum loknum, og vil eg bæta því við, að Colonel Kinsey lýsti því ákveðið yfir, að það væri ósk herstjórnarinnar að allar byggingarnar yrðu síðar gerðar úr varanlegu efni, og að íslenskir byggingamenn og verkamenn yrðu látnir vinna að þeim. Hinum varanlegu byggingum verður komið upp jafnskjótt og fé hefir verið veitt til þess af Congress, og mun eg fylgjast með því hér í Washington.

Eg vil skýra þér frá því, að eg var nýlega í kvöldboði hjá General Hoyt Vandenberg, Chief of Staff of the Air Force, og var þar einnig staddur T. Finletter, Secretary of Air. Gafst mér tækifæri til að ræða við þá báða um þessi málefni, og hétu þeir stuðningi sínum við skjóta afgreiðslu málsins, og var ákveðið að eg skyldi síðar ræða við þá, er eg teldi nauðsyn til þess.

Enda þótt hér sé um trúnaðarmál að ræða, vil eg mælast til þess að þú sendir Herði Bjarnasyni þessa skýrslu.

Með bestu kveðjum.

Þinn einlægur,

Hr. utanríkisráðherra

Bjarni Benediktsson,

Reykjavík.

Frinadómab

BYGGINGAR A KEFLAVÍKURFLUGVELLI

I dag klukkan 11:00 komu þeir Colonel Kinsey og Captain Roberts til fundar í sendiráðið til þess að skýra sendiherra frá því hvað skeð hefði í byggingarmálunum á Keflavíkurflugvelli.

Hafði Colonel Kinsey orðið og skýrði frá því, að skip væri nú á leiðinni til Islands, eða ef til vill komið þangað með "8 sets of huts to take 200-250 people each, or accommodating about 1700 people." Hann sagði að þetta væru bráðabirgða byggingar úr "sheet iron" með "plywood" gólfi. Tilætlunin væri að byggja nú þegar á þessu fiscal ári 4 ^{varanlega} "barracks" sem hvor um sig gæti rúmað í kringum 100 manns, og mundi því þarna fást húsakostur fyrir 400 manns. En byggingar þær, sem þegar væru fyrir hendi á Keflavíkur flugvelli myndu hýsa um 1800, og væri þarna kominn húsakostur fyrir þá 3900 hermenn, sem um hefði verið samið milli ríkisstjórna Islands og Bandaríkjanna.

Colonel Kinsey sagði að sótt hefði verið um fjárveitingu til Congress fyrir byggingu varanlegra mannvirkja á Keflavíkurflugvelli. Hinsvegar væri ekki víst hvenær slíkt myndi samþykkt. Meðan beðið væri eftir samþykki Congress skapaðist hættulegur dauðapunktur. Þessvegna væri það, að þegar tekið væri tillit til hinna viðsjárverðu tíma annarsvegar, og hinsvegar til þess tíma, sem það tekur að koma upp hinum varanlegu byggingum og til þess tíma, sem líður ónotaður á meðan beðið er eftir fjárveitingu Congress, þá þætti rétt að hefjast þegar í stað handa um að koma upp bráðabirgða byggingum.

Colonel Kinsey kvaðst helst mundi vilja hefja samtímis byggingu hinna varanlegra mannvirkja og þessara bráðabirgða

mannvirkja á flugvellinum , og mundu þá hin síðarnefndu mannvirki verða til vara ef skyndilega þyrfti til að taka.

Sendiherra kvað gott til þess að vita að hér væri aðeins um bráðabirgða byggingar að ræða , og að til stæði að hefja byggingu varanlegra húsa á Keflavíkurflugvelli strax og fjárveiting væri fengin. Sendiherra spurðist fyrir um, hver ætti að hafa með höndum byggingaframkvæmdirnar. Colonel Kinsey sagði að einvörðungu mundi notaður við byggingarnar íslenskur mannaflí, að fráskildum amerískum eftirlitsmönnum. Hinsvegar mundi þykja óhyggilegt að framkvæmd verksins væri falin "local contractors," og mundi því horfið að því ráði að fela amerískum "prime contractors" þeim Metcalf & Hamilton, verkið, en heimila þeim að "sub-contract it to local contractors." Þetta mundi heppilegt að því leyti að íslenskir "sub-contractors" en af þeim hefir fengizt góð reynsla, gætu unnið úr því efni, sem fyrir hendi væri á Íslandi, en "prime contractors" gætu strax útvegað þann efniskost, sem á vantaði. Einnig væri það talið heppilegt að "prime contractors" væru amerískir því að Congressional nefndir hefðu eftirlit með þeim, og ef hagnaður þætti keyra úr hófi fram, væru allar áætlanir þeirra endurskoðaðar.

Sendiherra kvað gott til þess að vita að notaður væri íslenskur mannaflí, en spurðist þó fyrir um, hvernig hagað mundi flutningum á efninu. Sendiherra benti á, að eftir því sem hann bezt vissi, hefðu Metcalf & Hamilton notað íslensk skip til að annast flutninga á efninu. Colonel Kinsey kvað ekkert þessu til fyrirstöðu, enda þótt að efnisvörur þær, sem nú væru á leiðinni til Íslands hefðu verið fluttar með skipi bandaríska flotans af því svo mikið þótti liggja við.

2. ágúst, 1951

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 6. D. C.

3. ágúst, 1951.

Gæði vinur,

Eg get ekki látið hjá líða að skýra þér frá því, að fulltrúar frá General International Development Corporation, sem eru umboðsmenn fyrir Bamag verksmiðjurnar í Þýzkalandi, hafa tvívegis komið að máli við mig út af byggingu Áburðarverk-
smiðjunnar. Mr. Jean E. Laurent og annar maður komu hingað fyrst hinn 27. júlí, og hinn fyrrnefndi aftur í gær. Þeir halda því fram, að þeir geti sparað okkur um eina milljón dollara ef þeim yrði falið að sjá að öllu leyti um byggingu Áburðarverk-
smiðjunnar, sem þeir staðhæfa að þeir geti haft tilbúna til vinnslu í desember, 1952. Þeir benda á að Bamag hafi byggt áburðarverksmiðjur víðsvegar um heim, og hafi sína eigin verk-
fræðinga, svo að við getum sparað okkur öll útgjöld til sérfræð-
inga. Það sé óþarfi að borga verkfræðingi í Bandaríkjunum sér-
staklega. Þeir staðhæfa einnig að á fyrri hluta verksmiðjunnar einum saman geti þeir sparað okkur \$200,000.

Eg skýrði mönnum þessum auðvitað frá því, að eg væri ekki dómbær í þessum efnum, en ráðlagði þeim, úr því að þeir væru svo sannfærðir um ágæti þeirra tilboða, annaðhvort að senda menn til Íslands til viðræðna við ríkisstjórnina, eða að skrifa ræki-
lega um málið til þín og til viðskiptamálaráðherra og til stjórn-
ar verksmiðjunnar. Þessi bréf munu nú fara með flugvél á mánu-
daginn til ykkar, og þið því væntanlega sjá þau á þriðjudaginn.

Bréfinu fylgja einnig upplýsingarit um Bamag og hvar þeir hafi áður byggt verksmiðjur. Það er enginn vafi á því að Bamag er fyrsta flokks heimsfirma, en vitanlega getur enginn sagt um hversu greiðlega afgreiðsla frá Þýzkalandi kynni að ganga, eða hvenær hún yrði með öllu hindruð.

Mr. Laurent kvartaði undan því, að þeir fengju enga áheyrn hjá verkfræðingunum, sem hr. Vilhjálmur Þór réði til að kaupa vélarnar til verksmiðjunnar, og hefðu þeir gefið ECA rangar upplýsingar um það, hvenær Bamag gæti afhent vélarnar. Mr. Laurent sagði ennfremur, að Mr. Brown, verkfræðingurinn, sem starfar með Singmaster & Breyer að þessu, hafi aldrei byggt verksmiðju áður, og hann taldi engan vafa á því, að Singmaster & Breyer fengju aukabókun frá framleiðendum vélanna, sem keyptar væru hér í Bandaríkjunum. Af þessari ástæðu vildi hann telja að S & B reyndu að halda kaupunum að framleiðendum hér. Mr. Laurent lét þess ennfremur getið að hann hefði haft tal af kunnugum mönnum hér í Washington, sem væru reyndir í þessum efnum og teldu þeir útilokað að Island gæti fengið nickel héðan til byggingu verksmiðjunnar. En það gæti Bamag hinsvegar útvegað frá Þýzkalandi.

Mr. Laurent sagði í gær að hann hefði sýnt Mr. Houston hjá ECA, sem miklu ræður um verksmiðjumál þar, afrit af bréfi til þín, og í morgun, er eg talaði við Mr. Houston kvaðst hann hafa séð þetta bréf. Mr. Houston kvaðst hinsvegar hafa sagt Mr. Laurent, að ECA vildi ekki skipta sér af svona tæknilegum atriðum "such questions can only be answered by responsible engineers." Ef að Bamag teldi sig ekki hafa fengið "fair treatment" hjá S & B væri

aðeins fyrir þá að snúa sér til íslensku ríkisstjórnarinnar, því að ECA vildi ekki skipta sér af málinu. Það væri hinsvegar stefna ECA að halda viðskiptum til Evrópu, en auk þess bæri einnig að líta á öryggið um afhendingu vélanna, og um tæknilega gerð þeirra og afköst. Ef íslenska ríkisstjórnin óskaði, sagði Mr. Houston, þá gætum við auðvitað keypt vélarnar í Þýzkalandi, því að ECA peningana getum við notað til annarra þarfa hér vestra.

Fulltrúar Bamag eru fúsir til þess að senda menn til Íslands til þess að skýra málið fyllilega fyrir ríkisstjórninni og verkfræðingum. Þeir benda einnig á að þeir vilji taka greiðslu í íslenskum krónum, og jafnframt hlutast til um að íslenskum togurum verði heimilað að selja meiri fisk í Þýzkalandi. Þykjast þeir geta haft áhrif á það mál.

Eg vil mælast til þess við þig í trúnaði, að þið Ólafur athugið hvort ekki væri rétt að kalla menn til viðtals, og vildi eg biðja þig að síma mér fyrir 10. ágúst hvort þið viljið gera nokkuð í málinu. En mér finnst vissulega vel athugandi hvort unnt er að spara eina milljón dollara.

Gott væri að vita sem fyrst um þattíðku okkar:
U. N. þinginn í París. Mjög erfið að útræða hótal.

Bestu Kveðjur,
þinn einlegur
Thor